

Overweging 5e zondag veertigdagentijd

Thema: Meevoelen!

Lezingen: Jesaja 43,16-21 en Johannes 8,1-11

Zondag 7 april 2019 Joost Koopmans osa

Het is de 5^e zondag van de Veertigdagen tijd – volop lente om ons heen!
Al wat dor was, raakt in bloei. Geldt dat ook voor ons leven?

"Zie, ik ga iets nieuws beginnen" zegt de Heer. Kunnen wij daar in meegaan, of blijven we steken in winterse dorheid?

Vandaag horen we het verhaal van een vrouw, betrapt op overspel. Volgens de wet van Mozes moet ze gestenigd worden. Volgens de Romeinse wet is dat weer strafbaar.

"Wat vindt jij ervan Jezus?" vragen de Schriftgeleerden hem. Ze gniffelen om hun strikvraag: hij is erbij – let maar op! Maar Jezus pareert hun gedrag meesterlijk en schrijft in het zand.

Eeuwenlang is erover gespeculeerd wat hij toch geschreven heeft. Maar is dat van belang? Jezus doet er het zwijgen toe en laat de omstanders aan hun eigen geweten over.

"Een stille zandmeditatie", noemde de exegeet Jo Tigcheler dat, en dat is het uitgangspunt voor onzer overweging van vandaag.

"Ze brengen een vrouw bij Jezus die op overspel betrapt is"... Het is voor mijn gevoel heel vernederend voor de vrouw dat er over de man niets gezegd wordt. Die blijft volledig buiten schot. De vrouw wordt aan de schandpaal genageld. De Schriftgeleerden brengen haar voor Jezus en proberen hem een uitspraak te ontlokken.

Ze maken 'een geval' van deze vrouw waarmee ze Jezus proberen vast te zetten. Ze weten immers dat hij het opneemt voor de underdog en zien misschien hier een kans om hem te betrappen op handelen tegen de wet van zowel Joden als Romeinen. Maar Jezus pareert hun strikvraag meesterlijk. Hij zegt niets, buigt zich voorover en begint in het zand te schrijven. Hij doet wat iedereen weleens doet als hem/haar een moeilijke kwestie wordt voorgelegd, waarbij je allerlei gevoelens hebt. Je weet niet goed wat je ermee aan moet, en je begint wat op een papiertje te krabbelen, zoekend naar je emotionele houding.

Zo zit Jezus lijntje te trekken in het zand. Maar de anderen houden aan: nou ...en?

Ondertussen heeft Jezus – tekenend en krabbelend op de grond – de juiste laag in zichzelf gevonden, van waaruit hij met milde stem kan zeggen: *"Wie van jullie zonder zonde is, die moet dan maar de eerste*

steen op haar gooien". Dan buigt hij zich weer voorover en tekent verder ... nu om de Schriftgeleerden en Farizeeërs de tijd en ruimte te geven om naar hún emotionele houding te zoeken.

En in die stilte, zich veilig wetend door Jezus' milde en welwillende houding, komen ze bij hun eigen zachte laag van zwakheid, zondigheid en kwetsbaarheid. Mijmerend en starend naar de figuurtjes in het stof op de grond gaan ze deze vrouw van binnenuit aanvoelen, vanuit hun eigen zwakke en kwetsbare plekken. De vrouw die zij op overspel betrapt hebben, is nu geen 'geval' meer waarmee ze Jezus te pakken kunnen nemen.

Ze is nu déze vrouw, die lijdt onder haar openbare vernedering, bang is voor een veroordeling vanuit een harde en dubbele mannenmoraal, en toch hoopt op begrip en vergeving. Omdat de omstanders de tijd kregen deze vrouw van binnenuit aan te voelen met hun eigen fouten, tekorten en zonden, krijgt zij een gezicht voor hen en trekken zo hun aanklacht in. Ook Jezus laten ze met rust.

Dan spreekt Jezus de vrouw zelf aan: "*Je bent door niemand veroordeeld .. ook ik veroordeel je niet. Ga maar heen en zondig van nu af niet meer*". Dat is méér dan vergeving van wat er fout is geweest. Ook méér dan een vermaning voor de toekomst. Van de ene kant doorbreekt Jezus de wettische mannenmoraal ... van de andere kant geeft hij de vrouw het gevoel dat ze opnieuw mag beginnen. Door haar niet te veroordelen, geeft hij haar het vertrouwen in haarzelf terug. Dat zelfvertrouwen wordt een bron in haar, waardoor haar leven weer gaat stromen.

Waarom vind ik dit verhaal over Jezus' geschrijf op de grond, uitgelegd als een stille zandmeditatie, zo mooi? Omdat die stilte mij uitnodigt om met Jezus de zachte lagen in mijzelf op te zoeken, van waaruit ik mild en welwillend kan zijn voor anderen, hopen dat anderen dan óók mild zullen zijn.

We leven in een tijd waarin we via moderne communicatiemiddelen heel snel op elkaar kunnen reageren. In die snelheid zeggen we dan soms dingen waar we later spijt van hebben. Maar als die spijt niet wordt uitgesproken, blijven we hangen in onenigheid. Het zou beter zijn als we bij moeilijke kwesties wat langer op ons papier blijven krabbelen, totdat we de juiste formulering hebben gevonden.

Hoe dan ook: het verhaal van vandaag is een uitnodiging om in je eigen hart te kijken, en vandaaruit over medemensen en hun daden te oordelen.